

1886-01-09

SENDER

Joakim Skovgaard

RECIPIENT

Agnete Skovgaard

FACTS

Document type:
Letter

Sender's location:
Askov

Recipient's location:
København

Mentioned people:
Janus la Cour
Heinrich Nutzhorn
Agnete Skovgaard
Joakim Skovgaard
Niels Skovgaard

Archive:
Mappe 47 nr. 1a og 1b

TRANSCRIPTION

Mappe 47 nr.1A

Askov 9 januar 1886

Hjærtenskjære Agnete!

Jeg ved ikke om Du er af dem der kysser Breve, men er Du det, da lad dog være med at kysse de Breve jeg sender Dig herfra, for her hopper en meget mild difteritis fra hus til hus, den er så mild, så Nutzhorn tror, det slet ikke er difteritis. I hvert fald er det da ikke værd at vi bliver bange for den, især når vi er forsigtige, og jeg har allerede fået noget at gurgle min hals med morgen og aften. I for at forebygge sygdom. Det kan jo være en slem, ja dødelig sygdom, derfor er mine tanker gledet hen til adskilligt, som jeg nu vil sige Sig, når Du bare ikke tror, at det er frygt for sygdommen, som gør, at jeg vil skrive det, Du kan være ganske rolig, det er kun fordi jeg trænger til at dille mine

•2•

Tanker med Dig. Det faldt mig ind, mon Gud vil have, at jeg skal dø herovre. Nu har jeg gjort mig rede for min tro om den sag. Jeg tror Gud vil give os et samliv, kortere eller længere, for jeg tror, at han vil give os nåde til at indgå et godt ægteskab, jeg tror at det vil blive til rigere lære og udvikling for os begge to, når vi gør os umage for at uddanne hinanden, til dybere og dybere at forstå Guds Kjærlighed, til mere og mere at tage ham med os i al vor færd, så den kjærlighed, som han i nåde har givet os finder lidt næring hos os, så den kan vokse op imod ham så vort ægteskab bliver den bedste forbindelse til at deltage i menighedens ægteskab med Jesus vor Herre. Gud vil den rigeste udvikling til det gode, og jeg føler, at vi begge vil udvikle os meget rigere ved at leve sammen, end om en af os døde og den anden måske fik en bedre tone,

•3•

Men sandelig svagere klang. Vi kan tro at vi føler Guds veje, og gøre os umage for at forstå dem, men kjender dem gør vi ikke, så er det hans vilje at den ene af os dør, og den anden skal udvikles ene, så ved vi dog altid, at så er det dog bedst på den måde, og vi skal så kun stræbe efter bedre og bedre af Hjertet at sige "ske din Vilje og så at søge at forstå hvad der er hans vilje og hans mening med os. Men det ved Du nu alt sammen lige så godt som jeg. Jo nærmere vi er kommet sammen jo mere har jeg følt, at alt naturligt går naturligt til, forstået meningen med livet, set klarere hvad jeg før kun har troet på, at det hele menneske egentlig er Kvinde og Mand, så selv om jeg ikke vil kalde en enkelt mand eller kvinde for kun et halvt menneske, ikke sige, som der står i Hiavatha "ligesom strænge er for

buen, sådan er kvinden for manden, skønt hun bøjer ham, hun lyder, skønt

•4•

hun drager ham, hun følger hver for sig til intet dur" så føler jeg også dog bedre, at de sammen når længst, at meget godt hos hver enkelt ikke kommer til den rette udvikling, når man ikke bliver to om at udvikle det, to af forskelligt køn, som just så skønt passer sammen og fuldstændiggjør hinanden, ja kommer harmonien som noget sted skønt, så er det i den måde Gud har delt mellem kvinde og mand, delt for at de netop samlede kan blive det klareste spejl af her på Jorden af fuldkommenheden. –

Min skål for sangene i torsdags kunne da misforstås som de fleste af mine taler og Din Fader lod næsten til at misforstå den, men sig ham, at jeg nok vil flyve bort med Dig, men som jeg sagde til Dig, ikke sætte Dig i bur, nej vi skal netop se af få vingerne til at vokse på hinanden så vi kan flyve til landet bag hav, men når

•5•

vi flyver ud her på Jorden, er der ingen steder vi hellere flyver hen, end til Dit gamle hjem både torsdag og andre dage. – Det er ogsaa bedst, at jeg siger et lille ord i anledning af, at jeg sagde "mod slutningen af hver gang vi er sammen begynder jeg allerede at savne Dig" og Du så svarede "det er for galt". Det er nu i hvert fald sandt, at det somme tider er, kan Du ikke forstå at især inden disse 8 dages adskillelse, kunde jeg godt begynde at føle smerten ved afskeden så tidligt. Men på den anden side må Du ikke tro, at jeg hensidder og hænger med næbet, jeg længes, føler en mild varme i brystet og har det så dejligt, her er så rart og så hyggeligt, de små ruder og lune stuer og plejlens slag mod logulvet, det er så henrivende nok. Fru Schrøder glæder jeg mig meget til at tegne, hun er såre tiltalende, og la Cour kan jeg

•6•

også farlig godt lide, Schrøder har jeg endnu ikke set, Nutzhorns er meget rare. I går morges strålede Sælland med det lette snetæppe i perlemors farver, Du ved som dengang vi gik til Læssøes, mildt gyldent i solsiden, mildere, renere i skyggen, men i går langt mildere, renere, rigere end den dag. I Storebælt piskede blæsten skummet på bølgetoppene så det føg, og forstavnen fik det ene støvbad efter det andet, det var dejligt frisk. På vejen læste jeg i den ældre Ædda, kender Du den, der er meget dejligt i den, også meget jeg ikke forstår, og også gale Ting, især synes jeg den tit er slem ved kvinderne, eller undlader at nævne dem. Et par vers bed jeg især mærke i I for jeg synes om dem I ja se nu slår jeg lige op på det

bedste af dem "Det er skam godt, hvor hver siger al sin tanke til en. Alt er bedre end utro venskab; ej den ven, som altid

•7•

taler til vilje" . Det ande vers er dette, "Lyder og Dyder bære de dødeliges sønner blandede i brystet. Ingen er så god, at han ej har lyde, eller så ussel, at til intet han duer". Og sig mig så kan Du huske sagnet som dette vers sigter til.

"Kraft har Thor, men ej kækhed i hjertet. Ræd i hu ind i handsken du krøb. Ej tyktes du da at være Thor. Tvunget af rædsel turde du hverken hoste eller nyse, så Fjaler du hørte." Fortællingen dukker nu mere og mere op hos mig. Den minder mig om, hvad et forrige vers også tyder hen på, at man tit ser lyder og svagheder selv hos de stærkeste, som fex. Luther når han beder Henrik den 8de, var det vist, om forladelse. Det er ikke opløftende at se svagheder hos de store, men der er det gode ved det, at vi små så dog kan føle os i slægt med dem, og føle at også vi trænger til ham, som var fri for svagheder og stærk

•8•

Mappe 47 nr. 1b

nok, og kærlig nok til at tage alle vore svagheder på sig, og derfor kom ned og gik i slægtskab med os. Nu sagde Nutzhorn farvel, han skal en lille tur til Aalborg, han bad mig hilse Dig og Niels, hilsenen til Niels kan Du vel bringe når Du skal ud at læse italiensk, og hils så også de der hjem fra mig, og de i dit hjem mange gange. Vil Du give Petrine Margrethe vedlagte seddel. Og så vil jeg tilstå Dig, at det var en af mine mange tankeløsheder, at jeg i sin tid tænkte på at tegne Dig til hende isstedet for til Dine Forældre, for deg år dog først, og det ved jeg meget godt, men jeg gjør mange tankeløsheder.

Lev vel, jeg glæder mig til Dit Brev, men meget meget mere til Dig selv, min egen Agnete.

hem drager hem, hem følger, hver for
sig til intet der." Så siger jeg ~~og~~ dog
bedre, at de sammen når længst,
at meget godt hos hver enkelt ikke
kommer til den rette udvikling, når
man ikke bliver to om at udvikle
det, to af forskellig køn, som just det skönt
pakter sammen og fuldendiggjör
hinanden, ja kommer harmonien
fra noget sted skönt, så er det i
den måde Gud har delt mellem kvinder
og mænd, delt for at de netop sammen
kan blive det blødeste og blødeste
jorden af fuldstændigheden.
Min skil for søngene i torsdags, kunne
de misforstå som de fleste af mine tale,
og din Fader lod næsten til at
misforstå den, men sig ham, at jeg
nok vil flyge bort med Dig, men som
jeg sagde Dig, ikke borte Dig er borte,
nej vi skal netop se at få søngene
til at vokse på hinanden, så vi kan
flyge til til landet bag hver, min når

SKOVGAARD-MUSEET
Mappe 47 Nr. 1A

Abskov 9 Januar 1886.

Hjærtenskjære Abskov!

Jeg ved ikke om Du er af dem
som kysker breve, men er Du det,
så lad dog være at kysse de breve,
jeg sender Dig herfra, for kørkopper
en meget mild distantes fra hus til
hus; den er så mild, så blødt høre
tror, at det slet ikke er distantes.
I hvert fald er det da ikke værdt
at vi bliver bange for den, iver når
vi er forføjte, og jeg har ^{altså} fæst. noget
at gurgle mig ^{for at få dig i hum} hele med morgen
og aften. Det kan jo være en skøn,
ja virkelig sød, derfor er mine
tanke glædet hen til afskedstid, som
jeg nu vil sige Dig, når Du bare ikke
tror, at det er frygt for dygddommen,
som gjør, at jeg vil skrive det, Du
kan være ganske rolig, det er kun
fordi jeg længes til at dille mine

tænker med Dig. Det faldt mig ind, men
Gud vil have, at jeg skal dø herovre.
Nu har jeg gjort mig rede for min tro
om den dag. Jeg tror Gud vil give os
et dømt, kortere eller længere, for
jeg tror, at han vil give os nåde til
at indgå et godt ægteskab, jeg tror at
det vil blive til rigens løse og udvikling
for os begge to, når vi gjør os umage
for at uddanne hinanden, til dybere
og dybere at forstå Guds kjærlighed,
til mere og mere at læse ham med
i al vor færd, så den kjærlighed, som
han i nåde har givet os, finder løst
næring hos os, så den kan vokse og
inveer ham, så vor ægteskab bliver
den bedste forbindelse til vor saligede
i minneskjædens ægteskab med Jesus vor
Herre. Gud vil den rigeste udvikling
til det gode, og jeg føler, at vi begge vil
udvikle os meget rigere ved at leve
sammen, end om en af os døde og
den anden måske fik en bedre tone,

men sandelig sorgen klæng. Vi kan tro
at vi hiler Guds veje, og gjør os umage for
at forstå dem, men kunde dem gjør vi ikke,
så er det hans vilje, at den ene af os
dør, og den anden skal endelikes ene,
så vil vi dog altid, at så er det dog
besat på den måde, og vi skal så kun
strøbe efter bedre og bedre af kjærligt at
sige, ske Din vilje, og så sig at forstå
hvad der er hans vilje og hans mening
med os. Men det ved du nu altsammen
lige så godt som jeg. Jo nærmere vi
er kommet sammen, jo mere har jeg
følt, at alt naturligt går naturligt til,
forstået meningen med livet, det klænge
hvad jeg for ham har troet på, at det
hele menneske egentlig er kvinde og
mand, så selv om jeg ikke vil kalde
en enkelt mand eller kvinde for ham
et helst menneske, ikke sig, som der
står i Hierarchie. Ligesom strømmen er
for bæn, sådan kvinden er for manden,
skønt hun bærer ham, hun lyder, skønt

nok, og kjend nok til at tage alle vore
svagheder på sig, og derfor kom ud
og gik i slægtstue med os. — Nu
sagde Nutsborn farvel, han skal
en lille tur til Aalborg, og han bad
mig hilse Dig og Nels, hilsen til
Nels kan Du vel bringe, når Du
skal ud at lave italiensk, og hils
så også de der kjem fra mig, og de
i Dit kjem mange gange.
Vel Du gives Petrus Margaretha
vellygte skiel. Og så vil jeg tilføje
Dig, at det var en af mine mange
tankeløsheder, at jeg i sin tid tænkte
på at tegne Dig til hendes istedet for
til Dine Forældre, for de gik dog
fiert, og det ved jeg meget godt, men
jeg giver mange tankeløsheder.
Der vil, jeg glæder mig til Dit
brev, men meget meget mere til Dit
selv, min egen Agnate.

SKOVGAARD-MUSEET
Mappa 47 Nr. 13

vi følger ud her på jorden, er der ingen
steder vi heller følger hen, end til Dit
gamle kjem både Tirsdag og andre
dage. — Det er også bedst, at jeg siger
af lille ord i anledning af, at jeg sagde,
mod slutningen af hver gang vi er sammen
begynder jeg allerede at sige Dig "og
Du så svarer, det er for galt". Det
er nu i hvert fald så, at det samme
tider er så; kan Du ikke forstå, det
er inden disse 8 dages adskillelse kommer
jeg godt begynder at føle smerten ved
afstanden så tidligt. Men på den anden
side, må Du ikke tro, at jeg bliver
og klæger med noget, jeg længes efter
en mild varme i brystet og har det
så dejligt, her er så roligt og så
hyggeligt, da små ruder og huse
stær og pletens slag mod loggert,
det er så henvende sig. Fra Skovgaard
glæder jeg mig meget til at tegne, her
er der titlende, og la Der kan jeg

også farlig godt Arbejde, Schindler har
jag endnu ikke det; Nützlichkeit er meget
rare. — Hjørnernes strålende Salland
med det lille netoppe i personens
farver. Du ved, den dengang vi gik
il Kæmpe, mildt gylende i solviden
og blødt i skyggen, men hvor langt
mildere, renere, rigere end den dag.
I Storbælt piskede blæsten skummet
på bølgetoppene så det fik, og for
stærkt fik det ene skæbne efter
det andet, det var dejlig frisk. Og
vejen løst sig i den store Række, kun
Du den, der er meget vigtigt i den, også
meget sig ikke forklar, og også gale ting,
der synes jeg den tid er den ved kunden
eller undlade at nævne dem. Og for
være bed jeg ikke mærke i, for de nu
nu står sig lig og på det bedste af dem,
"Der er vundt godt, hvor hun siger
al sin tanke til en. Altså bedre end
utro vundt; ej er den ven, den altid

taler til vilje." Det andet var en lille,
"Hjeder og Hjeder bare de stedsbesidder
blunder i bryst. Ingen er så god, at
han ej har Lyde, eller så vovel, at til
intet han dier." Og sig mig så, kan du
huske sagnet som dette vers siger til.
"Thorst har Thor, men ej kække i hjertet.
Række ind i kække den berib. Ej
tykted du da at være Thor. Torngot af
redsel turde du hverken horte eller
nyse, så Fjaler det horte." Fortællingen
dækker om og mere op hos mig. Den
minder mig om, hvad det forrige vers også
tyder hen på, at man tit ser stærke Lyder
og svagheder selv hos de stærkeste, den
fies. Derfor når han leder Hæder den
8de, var det vist om forladelse. Det er ikke
oplystende at se svagheder hos de
store, men der er det godt ved det, at
vi små så dog kan føle os i Kæmpens
den, og føle at også de trænger til
ham, den var fri for svagheder og stærk